

26. vježba

RAZNI NAČINI POBOLJŠANJA DIJAGRAMA

U ovoj vježbi naučit ćete dodatne načine kojima možete prilagoditi svoje dijagrame. Točnije, naučit ćete kako izmijeniti prikaz mreže, prilagoditi perspektivu 3D dijagrama, odrediti veličinu kuta i dodati još podataka dijagramu.

PRIKAZIVANJE ILI SKRIVANJE MREŽE

Po osnovnim postavkama, vodoravna mreža se pojavljuje u većini Excelovih dijagrama (osim u određenim dijagramima, kao što je kružni dijagram.) Možete je promijeniti u okomitu mrežu ili koristiti obje kombinacije, vodoravnih i okomitih. Uz to, možete mijenjati vrijednost predstavljenu najvišom i najnižom granicom mreže, te razmak između pojedinih linija unutar mreže. Također, možete prikazati i pomoćnu mrežu.

Glavna i pomoćna mreža Glavna mreža vam pomaže u određivanju točnog položaja u dijagramu bez njegovog pretrpavanja. Kada glavna mreža ne daje dovoljno detalja, možete koristiti pomoćnu mrežu. Pomoćna mreža smješta se unutar razmaka glavne mreže.

Za promjenu u okomitu mrežu (ili u obje i okomite i vodoravne mreže) ili za prikaz pomoćne mreže, evo što trebate učiniti:

1. Kliknite dijagram. Zatim otvorite izbornik **Chart** i označite **Chart Options**. Pojavljuje se okvir za dijalog Chart Options.

2. Kliknite karticu **Gridlines**.
3. Označite mrežu koju želite prikazati. Vaš odabir pojavit će se u području s primjerom tako da možete vidjet kako će izgledati.
4. Kliknite **OK**.

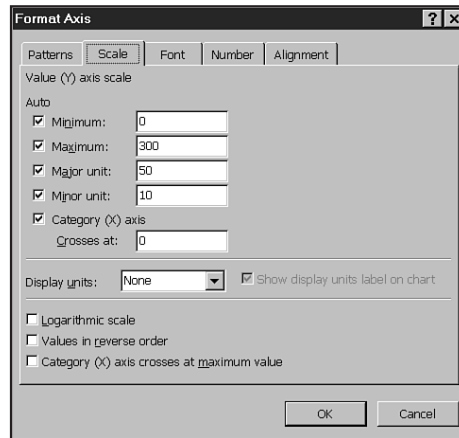
PROMJENA POČETNE I ZAVRŠNE VRIJEDNOSTI VRIJEDNOSNE OSI

Možete mijenjati početnu i završnu vrijednost korištenu na vrijednosnoj osi (os nasuprot koje se iscrtavaju vrijednosti – obično je to y-os), te možete mijenjati razmak između linija unutar mreže. Možda ćete trebati učiniti ovo, na primjer, za skraćivanje vrijednosne osi kako biste ukazali na razlike između dva niza podataka. Slijedite ove korake:

1. Označite **Value Axis** na padajućem popisu Chart Objects, na traci s alatima Chart.
2. Kliknite gumb **Format Object**.
3. Kliknite karticu **Scale** i vidjet ćete opcije prikazane na slici 26.1.
4. Ako želite, promijenite vrijednosti Minimum i Maximum korištene za iscrtavanje podataka. Na primjer, ako je najviša vrijednost prikazana na kartici Scale 12 000, a najviša vrijednost podataka je 9 800, možete poželjeti promijeniti najvišu vrijednost na 10 000 kako biste zgusnuli područje iscrtavanja.
5. Za promjenu razmaka između linija mreže, prilagodite vrijednost pod Major unit. Ako prikazujete i pomoćnu mrežu, možda ćete poželjeti prilagoditi vrijednost Minor unit.

Veliki brojevi? Ako vaš radni list koristi velike brojeve, kao što su 12 000 000, sad ih možete skratiti samo na 12, te prikazati oznaku, duž osi Value, koja može biti “milijuna”.

SLIKA 26.1 Vrijednosti mreže promijenite pomoću kartice Scale.

6. Možete prilagoditi točku u kojoj x-os siječe y-os mijenjajući vrijednost u Category (X) axis crosses at. Ako želite da x-os siječe y-os u najvišoj vrijednosti (želite prikazati kategorije pri vrhu dijagrama), označite opciju Category (X) axes crosses at maximum value.
7. Ako su vrijednosti koje iscrtavate velike, možete skratiti skalu upotrijebljenu na osi Value označavanjem neke od opcija na padajućem popisu Display units. Na primjer, ako odaberete Billions, tada će vrijednosti na osi Value, kao što je 6 000 000 000, biti prikazana jednostavno sa “6”.
8. Za preračunavanje najmanje i najviše vrijednosti, te vrijednosti razmaka na osnovu raspona vrijednosti podataka u dijagramu, označite opciju Logarithmic scale.

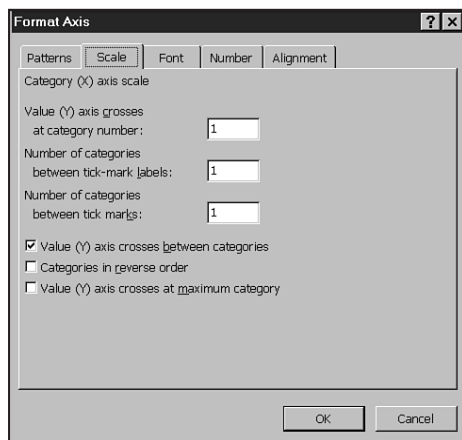
Negativna ideja Ako vaš dijagram sadrži negativne vrijednosti, ne označavajte opciju Logarithmic scale.

9. Za promjenu poretka po kojem se vrijednosti prikazuju duž vrijednosne osi, označite opciju **Values in reverse order**.
10. Kada ste završili, kliknite **OK**.

PROMJENA OSI KATEGORIJE

Naravno, i os kategorije (X-os) možete prilagoditi. Na primjer, možete uvećati prostor između stupaca (ili traka, i tako dalje.) Kako biste to naučili, slijedite ove korake:

1. Izaberite **Category Axis** na padajućem popisu Chart Object trake s alatima Chart.
2. Kliknite gumb **Format Object**.
3. Kliknite karticu **Scale** i vidjet ćete opcije prikazane na slici 26.2.

SLIKA 26.2 Možete mijenjati i prikaz Category.

4. Na većini dijagrama, možete mijenjati točku u kojoj vrijednosna os (y-os) presijeca os kategorija (x-os) unoseći različite brojeve kategorija u okvir za unos brojeva **Value axis crosses at category**.

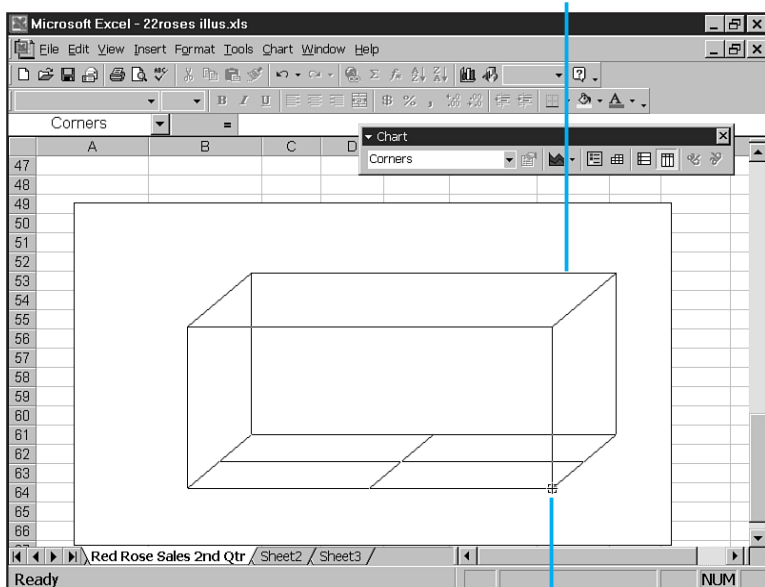
5. Za prikazivanje oznake ispod svake od kategorija, unesite **2** u okvir teksta Number of categories between tick-mark labels. Za označavanje svake treće kategorije, unesite **3** i tako dalje.
6. Za prikazivanje više kategorija između oznaka na osi x, promijenite vrijednost pod Number of categories between tick-marks.
7. Ako opcija Value (Y) axis crosses between categories nije označena, tada se neće pojaviti razmak između prve i posljednje kategorije i rubova područja iscrtavanja.
8. Promijenite poredak u kojem će se kategorije iscrtati označavanjem opcije Categories in reverse order.
9. Ako želite da se oznake vrijednosti pojavljuju na desnoj strani iscrtanog područja, a ne na lijevoj, označite opciju Value (Y) axis crosses at maximum category.
10. Kliknite **OK** kada ste gotovi.

PROMJENA PRESPEKTIVE 3D DIJAGRAMA

3D dijagrami se obično koriste za predočavanje prostora. Kako biste načinili različite postojane trodimenzionalne elemente, morat ćete nakrenuti ili zarotirati područje iscrtavanja. Evo kako to i učiniti:

1. Izaberite **Corners** na padajućem popisu Chart Objects, trake s alatima Chart.
2. Kliknite donji desni kut, kao što je prikazano na slici 26.3.
3. Povucite kut kako biste promijenili 3D perspektivu iscrtanog područja. Žičani model slijedi pokazivač miša kako bi vam pokazao kako će vam, otprilike, izgledati dijagram u toj perspektivi.
4. Kada vam se perspektiva svidi, otpustite pokazivač miša. Excel će ponovno iscrtati 3D dijagram ali u perspektivi koju ste odabrali.

Žičani model vam omogućuje da vidite novu perspektivu.

Povucite ovaj kut.

SLIKA 26.3 Promjena 3D perspektive.

OZNAČAVANJE OPCIJE NIZA PODATAKA

Svaka vrsta dijagrama dolazi s posebnim opcijama koje možete označiti kako biste označili određene vrijednosti u pojedinom dijagramu. Na primjer, stupčasti dijagram vam omogućuje postavljanje širine praznine (razmak između kategorija) i preklapanja (veličina preklapanja različitih nizova stupaca.) Uz to, ako stupčasti dijagram koristi samo jednostruke nizove, po osnovnoj postavci su svi stupci u istoj boji. Možete Excelu reći neka ih prikaže u različitim bojama, ukoliko to želite.

Na linijskom dijagramu, možete dodati padajuće linije (linije koje vam pomažu da uočite razlike između različitih nizova), promijeniti oznake i dodati linije koje idu gore-dolje. Svaka vrsta dijagrama ima svoje posebne opcije koje možete izabrati.

Za označavanje različitih opcija nizova podataka, slijedite ove korake:

1. Izaberite **Series "x"** na padajućem popisu Chart Objects, trake s alatima Chart.

Koji niz? Ako vaš dijagram sadrži nekoliko nizova, označite nizove koje želite izmijeniti. Naravno, u većini slučajeva nije važno koje nizove ste označili zbog toga što većina ovih opcija utječe na sve nizove u dijagramu, a ne samo na neke određene.

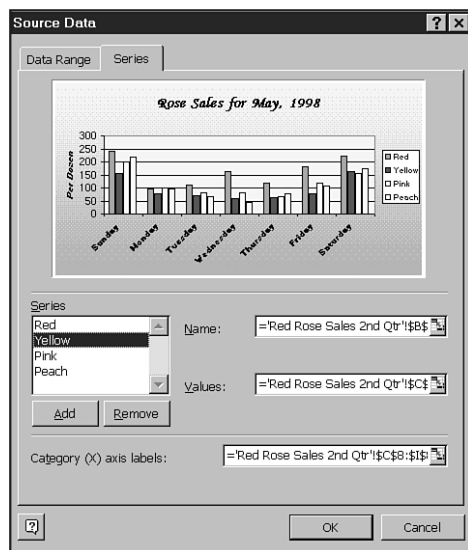
2. Kliknite gumb **Format Object**. Pojavit će se okvir za dijalog Format Data Series.
3. Kliknite karticu **Options**.
4. Označite neku od ponuđenih opcija. Na primjer, na stupčastom dijagramu prilagodite širinu razmaka, ako želite.
5. Kliknite karticu **Patterns**. Uz to što omogućuje promjenu boje odabranog niza, ponekad se dodatne opcije pojavljuju ovdje. Na primjer, na ovoj kartici možete mijenjati stil oznake linijskog dijagrama. Označite opciju koju god želite.
6. Kada dovršite, kliknite **OK**.

PROMJENA VRIJEDNOSTI NIZA PODATAKA

Kao što možete dijagram dotjerati, možete otkriti kako ste izvorno označili pogrešne ćelije za određeni niz podataka. Ili, pak, želite dodati još nizova dijagramu. Obje opcije se jednostavno dovršavaju korištenjem okvira za dijalog Source Data. Evo i kako:

1. Kliknite dijagram kako biste ga označili.
2. Otvorite izbornik **Chart** i označite **Source Data**. Otvara se okvir za dijalog Source Data, kao što je prikazano na slici 26.4.
3. Klikite karticu **Series**.

SLIKA 26.4 Promijenite niz podataka.

4. Za uklanjanje niza, označite ga na popisu Series i kliknite **Remove**.
5. Za dodavanje novog niza, kliknite **Add**. Zatim ili upišite pripadajuću raspon adresa u okvire teksta Name i Values ili kliknite gumb **Collapse Dialog** i na radnom listu označite raspone koje želite koristiti.
6. Ponovite 5. korak za svaki novi dodatni niz. Primjer dijagrama mijenja se tako da zadovolji vaše dodatke ili brisanja.
7. Kada dovršite unošenje izmjena u nizove podataka, kliknite **OK**.

U ovoj vježbi naučili ste dodatne načine prilagođavanja vaših dijagrama. U sljedećoj vježbi naučit ćete kako spremi i na Internetu objaviti svoju kreaciju načinjenu Excelom.